

Wandelroute Zwanenwater, vlak bij Callantsoog

5 km wandelen

Wandeling door de duinen van het Zwanenwater. Geniet onderweg van orchideeën en vlinders en kijk vogels vanuit de observatiehut.

De wandelroute

Tijdens deze wandeling in het Zwanenwater kom je ogen tekort. Je wandelt door een prachtig, gevarieerd duingebied met twee grote meren, vele poeltjes, moerassen en bloemrijke graslanden. Vanuit de observatiehutten kun je vogels spotten. Er broeden maar liefst 80 soorten, waaronder een kolonie aalscholvers en lepelaars.

Route is gemarkeerd met bruine paaltjes.

 Zwanenwater, parkeerplaats Callantsoog

1 Orchideeën

Van begin mei tot begin juli staan de orchideeën in bloei. Van de paarse rietorchis tot de roomwitte welriekende nachtorchis. Dankzij zorgvuldig beheer groeien er in het Zwanenwater wel elf soorten! Met een trouwe groep vrijwilligers maait Natuurmonumenten hier elk najaar zodat de orchideeën steeds terugkomen. Dat deden de boeren uit de omgeving vroeger ook al. Ze maaiden de planten af om er hooi van te maken.

2 Duinen: arm aan kalk, rijk aan heide

De duinen van het Zwanenwater zijn kalkarm. Dat is te zien aan de kleur van het zand. Het is iets witter dan de blonde, kalkrijke duinen van bijvoorbeeld Zandvoort. Aan de plantengroei kun je het ook duidelijk zien. Door de schrale, kalkarme bodem en de krachtige zeewind komt heide hier van nature voor.

3 Vlinderparadijs

De bloemrijke duinvalleien trekken heel veel insecten aan. Ze komen af op de nectar in de bloemen en hoppen van bloem naar bloem. Zonder het te merken helpen ze zo mee aan de bestuiving. In het voorjaar zie je allerlei soorten vlinders rondfladderen; icarusblauwtje, duinparelmoervlinder, heivlinder en hooibeestje. Een echt vlinderparadijs!

4 Uitzicht vanaf de duintop

Vanaf de duintop heb je een goed overzicht over het ongerepte duingebied.

Richting zee zie je het hogere, drogere duingedeelte. In juni kleurt het duinroosje de hellingen bleekgeel. Vanwege de zilte zeewind gaat de begroeiing met mossen, korstmossen en duinroosje langzaam over in kale duintoppen met helmgras. In oude konijnenholen broeden bergeenden en tapuiten.

In zuidelijke richting zie je het Tweede Water met daarin het eiland met de broedkolonies van lepelaars en aalscholvers. Dit deel van het Zwanenwater is afgesloten voor het publiek om broedvogels en trekvogels rust te gunnen. In de winter maken veel pleisterende ganzen en eenden gebruik van het waterrijke rustgebied.

Aan de oostkant ligt het Eerste Water, waar deze wandelroute omheen loopt. Daarachter zie je de in 1596 opgeworpen Zijperzeedijk. Het hele gebied met meren, valleien en duinen is door opstuivingen ontstaan, nadat de zeearm de Zijpe was afgesloten.

Noordelijk zie je het silhouet van Callantsoog; een dorpje dat vóór 1596 nog op het Waddeneiland 't Oghe lag. Let ook op de kiekendieven die vaak laag boven het riet jagen.

5 Kijkhut Eerste Water (zuidzijde)

Het Zwanenwater is een van de weinige duingebieden met een natuurlijke waterstand. In deze drijvende hut kun je met de peilschaal precies aflezen hoe hoog het water vandaag staat. Het peil kan per seizoen meer dan een meter variëren. September is doorgaans de droogste maand. In april staat het water meestal het hoogst. De meeste duinvalleien staan dan blank.

6 Vogelkijkhut Tweede Water

Je kijkt hier uit op het zuidelijke duinmeer, het Tweede Water. Op het Bokkeneiland broeden aalscholvers, meeuwen en lepelaars. Vanaf maart tot augustus zijn er vaak overvliegende lepelaars te zien. Ze pendelen tussen de broedkolonie en het polderland. Op het water dobberen dikwijls grauwe ganzen, slobenden, kuifeenden, dodaarzen en soms een geoorde fuut. In het voorjaar hoor je vrijwel overal langs de wandelroute de blauwborst zingen. Tussen het riet zie je geregeld baardmannetjes, en met wat meer geluk een waterral of een porseleinhoen.

7 Runderen grazen erop los

Om het Zwanenwater gezond en vitaal te houden laat Natuurmonumenten runderen in het gebied lopen. Die eten het gras en de jonge boompjes. Bijzondere plantensoorten krijgen dan weer ruimte. Het open karakter van de duinen blijft zo behouden. Het kan zijn dat je ze tegen komt tijdens het wandelen. Bang zijn hoeft niet, je kunt er rustig langs lopen. Laat ze alleen niet schrikken en aai ze niet.

8 Uitkijkpunt

Vanaf het uitkijkpunt kun je nog eens goed zien hoe gevarieerd het duingebied is. In dit deel is wat meer bos. Spot vanaf deze top zangvogels en roofvogels als havik en buizerd. Ook weidevogels als scholekster en Kievit zijn hier te vinden.

Vogelkijkhut Eerste water (noordzijde)

Bij de observatiehut kun je genieten van het rijke vogelleven van het Zwanenwater. De kaart met vogelafbeeldingen geeft je een goed beeld van de vele soorten die hier leven. Met een goede verrekijker kun je bovendien veel soorten daadwerkelijk zien.

Faciliteiten

horeca

In Callantsoog, op circa 800 meter van de ingang

Bereikbaarheid en toegankelijkheid

startpunt

Zwanenwater, parkeerplaats Callantsoog

Zuidschinkeldijk 3

1759 JH Callantsoog

[Routebeschrijving](#)

toegang

Vrij wandelen op paden voor leden van Natuurmonumenten en Landschap Noord-Holland. Niet-leden moeten een dagkaart van 2 euro kopen bij de automaat (alleen betalen met muntgeld).

- Van 1 april tot 1 augustus van 7.00 tot 21.00 uur.
- Van 1 augustus tot 1 april van zonsopgang tot zonsondergang.

honden niet toegestaan

rolstoel

Tot de eerste vogelkijkhut is de bruine route redelijk begaanbaar met een rolstoel (met begeleider), de verdere route is minder geschikt.

met de trein

Met het openbaar vervoer kun je vanaf NS-station Schagen bus 152 nemen tot halte Zwanenwater. [Kijk voor actuele informatie op www.9292.nl](#)

met de auto

Met eigen vervoer neem je vanaf de N9 Alkmaar-Den Helder de afslag Callantsoog (bij De Stolpen). Bij T-splitsing, de weg naar Callantsoog blijven volgen. 500 meter na een haakse bocht tref je aan de linkerkant de parkeerplaats van het Zwanenwater aan.

De route verkennen

route

De wandelroute is gemarkeerd met bruine paaltjes, lengte 4,5 km, duur 1,5 uur.

Vanaf de parkeerplaats start ook een kortere wandelroute van 2 kilometer. Deze route is gemarkeerd met gele paaltjes.

